

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis, Commentariorum Libri LVIII

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Rerum prosperitas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

mnibus est exploratissimū, celeberrimi illius inquam imperatoris, qui Byzantii præcipue claruit, & uniuersis præfuit Orienti. Illi siquidē Aquilæ insignis auream præferebant, qui Orienti præerant: qui vero Occidentis, quod in hanc usque diem continuatur, fusi, à autē, bicipitem utramq; , sed uno tantum corpore consueuerunt, quod hieroglyphicum erit administrationem atq; potentiam in duos diuisas, unius tamen esse consilii atq; unitatis. Ex ea vos progenie progreffi, in Venetiam, nobilitatem cooptati, regias virtutes esse vobis per actas singulas testatissimum effecistis. Fabiorumq; Romanorum exemplo, bello Hierosolymitano pro Christiana pietate contra barbaros fortiter dimicantes, in acie ad unum casti, mox uno tantum, qui Venetis superent, vitamq; calibem Deo voverat, rogatione Senatus ad maritalem copulam compulso, reperta familia ex qua brevi post tempore tot illustrium Senatorum effulsero lumina: Marcus Justinianus, summa vir probitatis; Beatus ille Laurentius, sacra licentiam scripturæ, nobilitate, sanctitate vite insignis, & primus Venetiarum Patriarcha; Leonardus Divi Marci procurator, Græcæ Latinæq; literis ornatus: adde Bernardos, Ursatos, Procuratores ipsosq; , & honoratissimis legationibus functos: ultimum hunc insuper vigilantissimum classis Venetæ Imperatorem: acie vero nostræ Sebastianum & Antonium literis & disciplinis eximios, qui legationibus ipsi etiam ad summos quosq; , principes felicissimè administratis, patria charissimi gentis huius splendorem offusari minimè permiserunt. Tuam autem hereditariam illam à maioribus tuis acceptam proletem, & à te studiosissimè cultam, applicarem, quam Venetia prædicant, adminata est Patavium. Gallia vero uniuersa & ubi ubi literarū studia florent, omnes gestiunt celebrare: sed de re omnibus manifestis, ne admodum agam, neve modestiam offendam tuam, qui magis probus esse, quam videri, longior non ero. De te cor quid reliqui summis laudibus efferant, non tibi, sed seculis spero me aliquando in propatulo positurum. Nunc ad Aquilam aggrediamur.

DE AQUILA. CAP. I.

Aquilæ
commen-
datio.

Aquila, ut hinc exordiar, non temerè cognomento Romana meruit appellari: cum nulla fere fuerit in uniuerso terrarum orbe pars, qua daretur accessus, quam auspiciatissimo ductu Romanæ non subjecerit authoritati. Quamvis non sum nescius, Perfas multo ante Romanos auream Aquilam pennas extendenti similem sacrasse. Huic autem uni alicui, atatum & aruspicum omnium consensu, id honoris datum, ut magnarum rerum prosperi semper eventus significatione, auspicia faceret, Bateonem Sanqualin. Immassulum ac Vulturium longe anteiret: reliquarum verò volucrum essentia, quæcumque oblata essent, interventu suo aboleret, neque per aerios tractus omnes, ulli cederet, quam fulmini. Cum vero auspicia portentaque omnia fere similes quasdam habeant significationes eum Ægyptiorum hieroglyphicis, & manifesta inter se germanitate consentiant, non abs re fuerit in Aquila primum auguria, mox hieroglyphica percurrere: ut hoc honoris ei tributum, cuius est in auguriis prærogativa.

RERUM PROSPERITAS. CAP. II.

Ex Aquilæ
gestu varia
auguria.

PRÆCIPUUM itaque ejus significatum est, ut oblatam divinitus prosperitatem ostendat, quod jam inde initium sumpsit, quod Anacreon author antiquissimus scribit, Jovem adversus Titanas profecturum, sacrificium Cælo fecisse, Aquilæque volatum prospero ei auspicio victoriam portendisse: quæ cum subsæcuta esset, insigne bellicum auream inde Aquilam gestasse. In hujusmodi autem auguriis id veteres observabant, ut quo gestu Aquilam spectassent, magni dicerent interesse. Nam si volantem conspexissent, faustissimum & citra pulverem augurium putabant, uti Arexion Parrhalius indicavit Xenophonti expeditionem in Bithynos agitantis. Sin vero sedentem animadvertissent, magnum omnino esse augurium, præclareque rei alicujus indicium, in qua tamen peragenda laboris plurimum esset ad eundem: propterea quod sedentem aquilam aves reliquæ infestare consueverunt, cuiusmodi augurium eidem Xenophonti tunc oblatam est, cum Epheso ad Cyrum iter arripere: dextera enim Aquilæ, quæ sedebat, obviam factus futura: celebritatis, magno tamen labore comparandæ, ut postmodum probavit eventus, omen accepit. Nimirum autem illud in Aquila præcipue admiratione dignum est, quod una omnium animantium idem apud gentes nationesque omnes semper indicarit, cum pleraque alia ita vel populorum vel gentium certarum propria fuerint, ut quanto

A huic vel illi felicitiora portenderent, inausulta aliis & ærumnosa magis minarentur, quæ locis quæque suis toto opere commonstrantur. Verum Aquila, cui non semper prospera felixque fuit? Quæ bella umquam hominum memoria depugnata sunt, in quibus illa fuerit otiosa? sive quis Astyriorum, sive Medorum, sive Persarum historias percurrat: sive Græcorum, atque adeo Macedonum monumenta resque præclare gestas memoraverit: sive Romanorum, qui mox omnium exceperere gloriam, famam celebritatemque, & sublimem felicitatis apicem, admiretur? Apud hos autem quid unquam Aquila frequentius? quid honoratius? quid unquam sacratius fuit? Sed ut ab externis ordiamur, quanta illud admiratione dictum, quod Aquila currus Gordii, pauperis alioqui viri, iugo per totum diem infedit: unde Phrygiæ regnum Midæ ejus filio præmonstratum. Vel illud potius, quod cum apud Argivos Heraclidarum familia defecisset, ex qua Regem eligere mos illis antiquitus fuerat, qui Rex creari deberet per oraculum sciscitantes, responsum acceperunt, Aquilam id ostensuram, paucis; admodum post diebus, Aquila superne delapsa super Ægonis domo confedit, atque ita omnium consensu Ægon Rex creatus. Hieroni quoque Siculo admodum adolescenti, privata fortuna homini Aquila, quæ primo bello quod inivit, in ejus clypeo resedit, Regem eum aliquando futurum indicavit. Vulgatissima ea sunt quæ de Tarquinio Prisco memorantur, cui Romanam migranti Aquila pileum ex itinere abstulit, futuri, ut Tanquil uxore interpretata est, principatus augurio. Quin & Diadumeno Macrini filio in agro ambulanti, Aquila pileum abstulit, quem in capite cujusdam regie statuae deposuit, id honoris aruspibus adolescenti pollicentibus. Et quoniam in nostra devenimus: C. Marius cum nidum Aquilæ cum septem pullis puer adhuc in agro reperisset, eumque gremio susceptum ad patrem detulisset, is admiratione motus, consultis aruspibus, septies penes filium rei tummam futuram accepit, quod in tot, quos gessit, consulatibus apparuit, quos eo numero primus omnium allecutus est. Quamvis Plutarchus, notatur.

Jul. Obscurens de prodigiis.

C Romanorum quodammodo hostis historiæ, rem ideo fabulosam existimat, quod authores tradant Aquilam non ultra duos parere, tamen Musæus dixerit ab ea tres excludi, unum ali, duos abdicari: Cui responderi potest, id ostento fecisse fidem, quod & patri admirationem incusserat, præter morem septem genitos: illi enim portentosi partus Varroni nostro sunt, qui longè morem excendant, uti porca quæ triginta capitum fetus enixa, Ænæ augurium didit. Cæterum, quod ad numerum facit hujusmodi, Albino etiam septima postquam natus est hora, convivio quod ejus celebritati deputabatur, cum ei fierent nomina, septem Aquilæ parvulæ de nidis allatæ sunt, & quasi ad locum circa cunas pueri constitutæ: quod omen pater eo proclivius admisit, quod rarissimum est in illis regionibus ubi Hadrumentum, hujus natale solum in Africa, videre Aquilas. In hujusmodi ostentum accepit Octavianus, quod sibi ad quartum lapidem Campanæ viæ in nemore prandenti, Aquila ex improvviso panem de manu rapuerit, cumque altissime volasset, rursus ex improvviso leniter delapsa reddiderit. Eadem numquam antea Rhodi conspecta, ante paucos dies quam Tiberius inde revocaretur, felici admodum auspicio in culmine domus ejus assederat. Et Claudii, qui diu inter ludibria aula fuerat, sub Cajo demum fratris filio Consulatum adepti, quamprimum cum fascibus ingressus est forum, prætervolans Aquila dexteriore confedit humero, indicio futuri apud eum Imperii manifesto. Acie autem Bebryacensi, priusquam concursum esset à militibus, Aquilæ duæ in conspectu omnium conflixere, victaque altera, tertia sub venit à solis ortu, quæ victricem abegit. Ita duobus inter se decertantibus, Imperatoribus, Vespasianus, qui Orienti præerat, rerum potitus est. Quin & Maximo, qui turbulentissimis Reip. temporibus Imperator electus est à Senatu, ut Maximini obviam iret crudelitati, quamvis humillimo genere nato, patre quippe plebejo homine, arte ferrario, vel ut alii dicunt, carpentario, auspiciis Imperii dederat Aquila, cum eo nato carnem bubulam, & quidem multam in ejus cellam projecisset, quæ angusto patebat impluvio eam denique cum jaceret, nec quisquam auderet attingere religionis timore, iterum

Plutarchus notatur.

Qui partus portentosi.

Sueton. in ejusdem vita c. 94. Sueton in Tiberio c. 4.

rum sustulit, & in proximum facellum, quod erat Jovis Præstitis, detulit. Eadem ostento hujusmodi infantem adhuc Aurelianum vincum fasciola sine ulla noxa de cunis sustulit, & in aram quæ juxta facellum fortè sine ignibus erat, deposuit. Verum hæc temere fortè accidere potuerunt, cum nulla non die ignobilissimis etiam viris Aquilæ sese ostentent, & his etiam admirabiliora nonnunquam faciant, quorum tamen nemo ullam assequitur celebritatem. Ostenta in aliis observata, quod eorum qui ad aliquam rerum amplitudinem evehuntur, dicta factaque omnia, quantumlibet levia repetuntur, & oraculorum instar in acta referuntur. Sed demus hoc contentiosis, Illud puto non negabunt alicujus esse momenti, quod Aquilæ gerendis rebus tam sæpe se duces exhibuerint, & quasi divinitus missæ, vel quid agendum ostenderint, vel quo res evasuræ essent præmonuerint. Cum natus esset Alexander Macedo, Aquilæ duæ tota ea die præpetes supra culmen domus infederunt, omen duplicis Imperii, Europæ Asiæque præ se ferentes. Ea autem quæ à classe in continentem progressa, ibique firmata, augurio fuit, Persas terra, non mari debellandos esse, Alexandri ipsius interpretatione, locus quam Parmenio sentiret. Et difficillimo eo prælio, quod cum Darianis apud Arbellam commissum est, quo nullum umquam acrius inter eos fuit, Aquila paululum supra caput Alexandri placidè volitare visa, nec armorum sonitu, nec gemitu clamoreve ullo morientium territa, diuque circa Equum ipsius regis pendenti magis quam volanti similis apparuit, præfatio, vel indicatione potius, quæ res evasura esset manifestissima. Augurium hujusmodi legas apud Tacitum Fabio Valenti oblatum. Cum is exercitum in bellum ageret, ipso profectiois die Aquilam leni meatu, prout agmen incedebat velut ducem viæ provolasse, longumque per spatium, nullo gaudentium militum clamore augurium accipientium, & alitem salvere jubentium, terrefactam, ita iter continuasse, ut haud dubie magnæ & prosperæ rei omen acciperetur. Ejusmodi auspicii lætitia Vitellio fuit, copias adversus Othonem præmittenti, siquidem, à parte dextera repente Aquila advolavit, lustratisque signis ingressos viam sensim antecessit. Et memorabili ea pugna, qua Lucrorum, xv. millia tantum ducenta & viginti millia Crotonensium profligarunt, qua pugnabant parte Locri, Aquila ab acie nunquam recessisse fertur, eosque tamdiu quoad vincerent circumvolasse. Quid, quæ Deiotaro Regi augurium dedit, ex itinere divertendum? cui ille obsecuturus cum esset, conclave mox illud, ubi Rex mansurus erat, si ire perrexisset, proxima nocte corruit, Eadem Mario reditum cum summa gloria triumphæbundum pollicita est, cum Anguem arreptum unguibus dilacerasset, & in aquas abjecisset & in oceanum inde versus abvolasset: quæ Cicero luculentissimis carminibus in Mario decantavit.

IMPERATORIA MAJESTAS CAP. III.

OMNIBUS igitur nationibus & gentibus Aquilam in ostentis Imperii magnitudinè portendisse, multis exemplis apparuit. Cæterum cum multæ sint Aquilarum species, eam Aegyptii Sacerdotes in regio hoc significato deligebant, quæ à nigricanti colore Fulva potest appellari: hinc enim Rex deorum Jupiter, regnum, ut Horatius ait, *permisit in avis vagas*: in ea regiæ virtutes omnes elucescunt: quippe quæ viribus omnium præstantissima una fetus suos alit atque educat: una pernix, concinna, polita, apta, intrepida, strenua, liberalis, minimè invida, minimè petulans, verum quadam etiam modestia prædita: ea non clangit, non lippit, non murmurat, sed regios denique mores, regiam prorsus majestatem in omnibus imitatur. Quinetiam, invenias homines etiam naso præditos, cujusmodi Aquilæ rostrum est, pro regiis æstimari solitos. Quod Plato tradit, & Plutarchus receptum asseruit, Persæque hominum id genus mirum in modum commendabant, ejusmodique fuisse Cyrum historiarum authores tradunt, atque ea se specie factum gloriarum solitum. Sed quoniam rostri ῥοστρον illud est, quod isti regium existimant, animadvertendum duplex esse ῥοστρον genus unum cui à fronte statim nasus insurgit, id impudentis animi signum ponit Aristoteles, similitudinemque eam ad corvum propius accedere: alterum, cui nasi curvatura separatur à fronte, circaque medium intumescit, & in unci speciem exit. Hoc esse magnanimitatis indicium & ad Aquilam referri, Philosophus idem tradit. Merito itaque Pyrrhus quoque multis à se rebus magnificè pleraque gestis, Aquilæ cognomento plurimum gaudebat: quamquam ea erat modestia, ut non omnem sibi rerum gestarum gloriam usurparet, sed bonam ejus partem in similes transferret.

Fulna super omnes Aquila habita.

Nasi Aquilini Typus.